

Mākslīgais intelekts var gan palīdzēt, gan kaitēt mežsaimniecībai

Intervijas ar 20 meža nozares ekspertiem liecina, ka, neskatoties uz mākslīgā intelekta spējām vienkāršot kartēšanu, analīzi un ikdienas uzdevumus, pastāv bažas par t.s., „melnās kastes” atbildību un neobjektīvu datu pielietošanas riskiem.

Avoti: ASV informācijas vietas

Saskaņā ar *Goldman Sachs* datiem, meža apsaimniekotāji visā pasaulē tagad izmanto attālo sensoru tehnoloģijas, mašīnmācīšanos un dronus, lai pārvaldītu mežu platības.

Mākslīgais intelekts varētu būt izšķirošs faktors mežsaimniecībā, bet meža nozares pārstāvji brīdina, ka necaurspīdīgi algoritmi un neobjektīvi dati var apdraudēt svarīgus zemes apsaimniekošanas un politikas risinājumus. [*Tā secināts jaunā pētījumā, kas publicēts žurnālā Forest Policy and Economics un balstās uz 20 detalizētām intervijām ar mežsaimniecības profesionāļiem no akadēmiskajām aprindām, valdības un privātā sektora ASV Dienvidrietumos. Intervijas veica Ziemeļarizonas Universitātes Mežsaimniecības fakultātes pasniedzēji.*](#)

Plašāk par pētījumu:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934125002059?via%3Dihub>

“Mēs pamanījām, ka ir daudz diskusiju par Mākslīga intelekta (MI) potenciālu mežsaimniecībā, bet ļoti maz pētījumu par to, ko par šo situāciju patiesībā domā meža nozares profesionāļi šajā,” stāsta profesors Alarks Saksena (Alark Saxena), kurš kopā ar zinātniekiem Lūku Riteru (Luke Ritter) un Dereku Uheju (Derek Uhey) vadīja pētījumu. “Šis pētījums bija mūsu pirmais izpētes darbs attiecīgajā jomā. To motivēja nepieciešamība izprast šīs tehnoloģiskās pārmaiņas no cilvēciskā viedokļa.”

Pētnieki konstatēja, ka meža nozares profesionāļu vidū valda satraukums par tā sauktās “melnās kastes” problēmu, kad MI lēmumu pieņemšanas procesi ir slēpti no lietotājiem. “Speciālisti nozarē ir īpaši nobažījušies par t.s. “melnās kastes” problēmu, kad nav iespējams izprast MI lēmumu pieņemšanas procesu, tādejādi

radot nopietnas problēmas tieši atbildības jomā,” uzsvēra profesors A.Saksena.

„Profesionāli norādīja, ka galvenā problēma ir MI apmācības risks, kad tiek izmantoti dažu aģentūru nekvalitatīvi vai neobjektīvi dati. Pēc tam ir risks uzticēties kļūdainiem rezultātiem svarīgos zemes un meža apsaimniekošanas vai mežsaimniecības politikas analīzes jautājumos”. Kā piemēru var minēt ieteikumus par to, kur veikt kontrolētu dedzināšanu vai atļaut mežizstrādi.

Jāatzīst, ka daudzi respondenti arī atzinīgi vērtē Mākslīgo intelektu kā rīku, kas palīdz atrisināt darbaspēka deficītu un var veikt standarta uzdevumus. “Mežsaimnieki arī saskata lielu potenciālu MI izmantošanā sarežģītu datu analīzē, piemēram, gaismas detektēšanā un diapazonā, ja vien MI darbojas kā palīgs, kas uzlabo, nevis aizstāj pieredzējuša profesionāļa spriedumu,” norādīja Ziemeļarizonas Universitātes profesors Alarks Saksena.

Zinātnieks Lūks Riters informēja, ka, pirms Mākslīgais intelekts tiek plaši ieviests mežsaimniecībā, ir ļoti svarīgi izprast nozares praktiķu skepticismu un ieteikumus. “Ir grūti īstenot Mākslīgā intelekta pielietošanas ētiskos aspektus, ja mums, mežkopjiem, ir nepilnīgas zināšanas par to, kā un kāpēc MI vispār tiek izmantots,” teica L.Riters. “Šis pētījums izgaismoja dažas interesantas tēmas, bet mums ir jāturpina apspriest MI universitātes auditorijās un nozares darbavietās. Mēs ceram, ka šis pētījums nodrošinās pamatu politikas izmaiņām un turpmākiem pētījumiem, jo Mākslīgais intelekts turpina strauji attīstīties.”

Knowledge, attitudes, and practices of forestry professionals towards artificial intelligence (AI), Forest Policy and Economics
<https://doi.org/10.1016/j.forpol.2025.103626>.